

Verzameld in het Documentatiecentrum DSMG door Hans Dousselare in de collectie ‘Vliegende Bladen – Gent’, herkomstig uit de verzamelingen Turkelboom en Vermandel (geschonken door resp. Agnes Audoor en Guy Beyaert, met bijzondere dank)

Sirooplepeltjes tegen kinderverlamming (polio)

Na de pokken was kinderverlamming (poliomyelitis, polio) de tweede grote endemische (steeds aanwezige) besmettelijke ziekte die door systematische en verplichte vaccinatie van kinderen overwonnen werd. Ongelooflijke successen voor de geneeskunde en de wetenschap in het algemeen, waren dat. De menselijke pokken (variola) konden zelfs helemaal uitgeroeid worden zodat ook de vaccinatie kon achterwege gelaten worden. Die gebeurde met koepokkenvaccin (het woord vaccin is afgeleid van vacca, Latijn voor koe). Niet zo echter bij polio. Het virus blijft steeds aanwezig in het darmstelsel van talloze mensen en in het milieu. Enkele GT lezers zullen zich nog de verschrikkelijke verhalen herinneren van ‘stalen longen’ (negatieve drukrespiratoren) die via uitwendige druk en onderdruk er moesten voor zorgen dat de ademhaling ondanks de verlamde tussenribspiertjes verder kon gaan. De tol daarvan: de rest van je leven (meestal niet lang) liggend in een luchtdicht afgesloten stalen buis doorbrengen. De veel talrijker minder erg aangetasten waren in diverse mate verlamd in de ledematen, bijvoorbeeld.

Een eerste type poliovaccin werd ingespoten (vanaf 1955). Veel gemakkelijker en succesvoller waren de ‘sirooplepeltjes’. De entstof kon via de mond ingenomen worden. Afb. 1 en 2 tonen documentjes daterend uit 1963, die er moesten voor zorgen dat alle inwoners van drie maand tot (in het begin) 40 jaar in goede orde ingeënt werden door het driemaal innemen van het vaccin opgelost in siroop (lekker..., maar heel weinig). Blijkbaar was de enting nog niet verplicht, wel gratis. Nu is dat de enige verplichte kindervaccinatie.

Een staaltje van wat die verschrikkelijke ziekte kon aanrichten, haalden we uit de herinneringen van Eric Vermeirsch ‘Geboren in een cité’ naar hier over, samen met een klein oud fotootje van hemzelf en zijn vriend Etienne (afb. 3) met hun geliefde speelkameraden. Voor Etienne kwam de verplichte poliovac-

cinatie te laat. Het vaccin bestond nog niet. Al in zijn jeugd kreeg hij kinderverlamming (polio). We citeren Eric. ‘Ik heb hem na mijn verhuis naar de Voormuide (café Maritime), toen ik tien jaar oud was, nog herhaalde malen bezocht. Toen hij in een rolstoel zat, ging ik met hem wandelen over de spoorbrug de meersen in. Maar stilaan brokkelden die bezoeken af. Nadat ik Etienne jaren niet meer bezocht had, kwam mij ter ore dat hij mij toch graag nog eens wou terugzien. Blijkbaar voelde de nog jonge man aan dat hij niet lang meer zou leven. Toen ik dertig jaar was, heb ik hem daarom met mijn vrouw een bezoek gebracht. Voor mij was dat praten (en lachen!) met hem zoals in old times, maar voor mijn toen zwangere vrouw was het hard dit wrak te moeten aanschouwen. Voor mij zijn de bezoeken nooit een opoffering geweest: wij groeiden samen op en hij was mijn eerste jeugdvriend.’

U zult binnenkort door pers, radio en aanplakbrieven **verwittigd worden** van de plaats, dagen en uren waarop de vaccinatiezitting voor uw wijk zal worden ingericht.

Gent, 27 februari 1963.
Het College van Burgemeester
en Schepenen,
Em. CLAEYS.

De Stadssecretaris,
J. VERHÉ.

N. B. — Al de schoolgaande kinderen hebben reeds op school een inschrijvingsformulier ontvangen. Voor hen zal de vaccinatie, indien u toestemt, op school gebeuren. De kinderen voor wie u dus de vaccinatie op school zult aanvragen, **moeten op de strook hieronder niet meer ingeschreven worden.**

Kosteloze inenting tegen kinderverlamming

Ondergetekende : naam _____
adres _____

wenst dat de personen hierna (tot 40 j. - schoolkinderen niet inbegrepen) die deel uitmaken van zijn gezin, **kosteloos** gevaccineerd worden tegen kinderverlamming door middel van geattenueerde virus.

Deze personen zullen zich aanbieden op de vaccinatiezitting die, op hun wijk, zal ingericht worden.

	NAAM	VOORNAAM	GEBORTEDATUM		
			Dag	Maand	Jaar
1.	.....	.....	.....	.....	.....
2.	.....	.....	.....	.....	.....
3.	.....	.....	.....	.....	.....
4.	.....	.....	.....	.....	.....
5.	.....	.....	.....	.....	.....
6.	.....	.....	.....	.....	.....

Afb. 1. Toch nog vakjargon op dit formuliertje bestemd voor het grote publiek: ‘geattenuerd’ virus betekent ‘afgezwakt’ (letterlijk ‘verzacht’) virus. Dit werd bekomen door het virus te laten ‘passeren’ over een reeks eidooier- of celculturen, waardoor niet virulente, maar toch immuniserende (beschermende) viruslijnen uitgeselecteerd werden. Een ander al eerder gebruikt type vaccin bevatte gedood virus en moest ingespoten worden.

Bericht aan de bevolking

Kosteloze inenting tegen kinderverlamming

M....

Talrijke personen hebben reeds hun kinderen laten inenten tegen kinderverlamming met Salk-vaccin, met het gevolg dat het aantal gevallen van poliomyelitis sterk gedaald is.

Een nieuw type entstof werd thans op punt gesteld, en reeds met het grootste succes beproefd op miljoenen personen in verscheidene landen.

Dit vaccin, onder vorm van stroop, wordt toegediend langs de mond; er bestaat in principe geen enkele tegenaanduiding.

Het is bewezen dat, indien een groot gedeelte van de bevolking zich met deze entstof laat immuniseren, de grootste kans bestaat dat de verschrikkelijke ziekte die de kinderverlamming is **volledig zal verdwijnen** uit onze streken, zoals dit het geval is in andere landen.

Om die reden heeft het Stadsbestuur van Gent besloten, in samenwerking met het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, aan al de inwoners, van **3 maand tot 40 jaar** oud, de gelegenheid te geven **gratis** de weldaden van deze nieuwe en doeltreffende voorbehoedingsmethode te genieten.

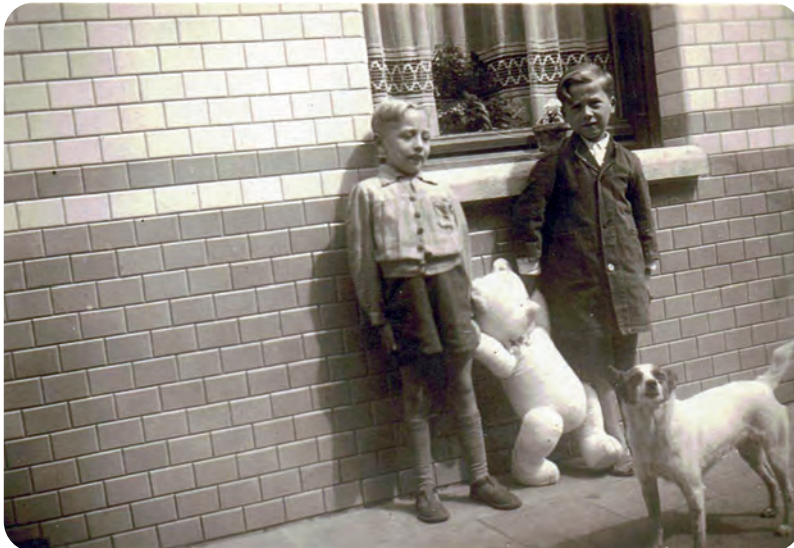
Wij hopen dat U, bewust van het belang van deze nieuwe vaccinatiecampagne, onze oproep zult beantwoorden.

De personen die reeds vroeger werden ingeënt, hebben er alle belang bij ook dit nieuw vaccin in te nemen, welk een bescherming van langere duur verzekert.

De volledige inenting gebeurt onder toezicht van een geneesheer in 3 zittingen, telkens met een maand tussentijd.

Thans verzoeken wij U de leden van uw gezin, die binnen de leeftijdsgrens vallen en wenschen zich te laten inenten, kenbaar te maken bij het Stadsbestuur door het invullen van het bulletin dat aan deze omzendbrief gehecht is.

Afb. 2. Uitleg onder andere over het driemaal toedienen van het poliovaccin. De herhaalde entingen versterken de weerstand en maken die vooral ook langduriger.

Afb. 3. De kleine Eric Vermeirsch (links) en zijn vriend Etienne in de jaren 1945-1950 (foto in familiebezit) tegen de gevel van het woonhuis in de zijsteeg van de huidige Kaprijkestraat, met hun favoriete speeltjes (zie 'Geboren in een cité' elders in dit GT). Etienne kon toen nog rechtop staan. Enkele jaren later werd hij verlamd (kinderverlamming, polio) en zou hij vroeg sterven, amper 32 jaar.